

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

دستورالعمل اجرایی طرح مهارت آموزی در محیط کار واقعی موضوع

مصوبه مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۵ شورای عالی اشتغال

مقدمه

در راستای اجرایی نمودن بند ۲ سیاستهای کلی اشتغال ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری و بند ۵ سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی، "طرح مهارت آموزی در محیط کار واقعی" با رویکرد ایجاد بسترهای لازم برای اشتغال مولد و پایدار و همچنین استمرار و تثبیت اشتغال فرصتهای موجود و مورد نیاز جامعه بویژه در مشاغل خرد و خانگی با استفاده از ظرفیت بخشهای غیردولتی در توسعه آموزشهای مهارتی و نیز برای استفاده از ظرفیت های آموزشی موجود در محیطهای کارگاهی و در راستای توسعه و تنوع الگوهای آموزشی تدوین گردیده است.

ماده ۱: اهداف

- ۱- آشنایی با محیط کسب و کار، کسب تجربه و آماده سازی و ایجاد خودباوری در مهارت آموز برای ورود به عرصه اشتغال و کارآفرینی.
- ۲- حفظ و پایداری مشاغل سنتی و بومی خصوصاً در صنایع دستی
- ۳- کمک به بنگاههای فعال به منظور شناسایی و جذب نیروی کار مستعد و توانمند
- ۴- کاهش هزینه های جذب و بکارگیری نیروهای فاقد مهارت
- ۵- استفاده از ظرفیت و توان آموزشی عملی بنگاههای اقتصادی

ماده ۲- اختصارات و تعاریف

۲-۱- اداره کل: ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان‌ها.

۲-۲- سازمان: سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور.

۲-۳- مرکز یادگیری (واحد مشمول طرح): یکی از مراکز آموزشی یا کارگاه‌هایی است که با مجوز سازمان می‌تواند نسبت به تربیت فنی و حرفه‌ای مهارت آموز، در حرفه‌های آموزشی مجاز اقدام نماید.

۲-۴- حرفه آموزشی مجاز: حرفه یا شایستگی که در قالب استاندارد آموزشی سازمان مصوب گردیده است.

۲-۵- مهارت آموز: فردی که پس از کسب دانش کافی در یکی از حرفه‌های آموزشی مجاز به منظور کسب مهارت با رضایت و اختیار خود (در مورد اشخاص زیر ۱۸ سال با اطلاع و رضایت کتبی ولی) تحت نظارت مرکز یادگیری و مطابق مقررات آموزشی سازمان در واحدهای مشمول طرح براساس این دستورالعمل مشغول آموزش می‌شود.

۲-۶- مربی (استادکار): فردی که تجربه، توان فنی، شغلی و مهارتی وی مورد تایید صنف یا صنعت مربوطه بوده و در کارگاه شاغل می‌باشد و دارای پروانه کسب یا بهره‌برداری از مراجع ذیصلاح است.

۲-۷- مهارت آموزی در محیط کار واقعی: یکی از روش‌های آموزش فنی و حرفه‌ای است که طی آن مهارت و شایستگی‌های موردنیاز در چارچوب استانداردهای آموزشی سازمان از مربی به مهارت آموز هم‌زمان با فرآیند تولید محصول و ارائه خدمت منتقل می‌گردد.

ماده ۳- شرایط مهارت آموز

۳-۱- مهارت آموز علاقه مندی و تمایل خود را کتباً اعلام نماید.

۳-۲- سن مهارت آموز حداقل ۱۵ سال باشد.

۳-۳- تابعیت ایرانی داشته باشد.

۳-۴- شرایط و توانایی لازم متناسب با استاندارد آموزشی مربوطه را داشته باشد.

۳-۵- از کارکنان فعلی کارگاه نباشد.

ماده ۴- شرایط مربی (استادکار)

۴-۱- حداقل دارای پنج سال و در صورت داشتن گواهینامه مهارت دارای سه سال سابقه کار مرتبط (در همان شغل) باشد.

- ۲-۴- حسن شهرت، سطح تخصص و توان حرفه‌ای وی مورد تأیید صنف یا صنعت مربوطه باشد.
- ۳-۴- صلاحیت عمومی و توانمندی انتقال مطالب به مهارت آموزان را داشته باشد.

ماده ۵- شرایط آموزش

- ۱-۵- آموزش در مرکز یادگیری تعیین شده و در ساعات معمول کار اجرا گردد.
- ۲-۵- آموزش مطابق استاندارد آموزشی سازمان صورت گیرد. برای مشاغل فاقد استاندارد، سازمان با مشارکت متخصصین صنف یا صنعت نسبت به تهیه و تدوین استاندارد اقدام می‌نماید.
- ۳-۵- زمان آموزش برابر با زمان مندرج در استانداردهای آموزشی بوده و حداکثر یکسال باشد. همچنین حداقل مدت زمان آموزش در هر زمان نباید کمتر از هشتاد ساعت باشد.
- ۴-۵- آموزش بایستی متناسب با حرفه و استاندارد آموزشی باشد.
- ۵-۵- در صورت تخلف مرکز یادگیری، معرفی مهارت آموز به دیگر مراکز مشابه مجاز می‌باشد.
- ۶-۵- سرفصل‌های آموزشی باید در مرکز یادگیری نصب شده باشد.
- ۷-۵- مهارت آموز در پایان دوره به منظور اخذ آزمون‌های مربوطه به مراکز یادگیری معرفی می‌شود.
- ۸-۵- مربی (استادکار) حین اجرای آموزش اجازه کاهش تعداد یا اخراج کارگران مشمول بیمه تامین اجتماعی نسبت به زمان شروع اجرای طرح را ندارد. (تعداد بیمه شدگان واحدهای مشمول نباید کاهش یابد).
- ۹-۵- تعداد مهارت آموزان برای هر واحد مشمول به شرط وجود امکانات، تجهیزات، فضا و ایمنی کافی حداکثر ۳ نفر می‌باشد.
- ۱۰-۵- مشخصات تمامی دوره‌های آموزشی می‌بایست در پورتال جامع آموزش سازمان درج گردد.
- ۱۱-۵- طرفین حق مطالبه هیچگونه وجهی بابت اجرای دوره آموزشی را ندارند.

ماده ۶- شرایط مرکز یادگیری

- ۱-۶- دارای پروانه کسب یا بهره برداری معتبر باشد.
- ۲-۶- مجوز آموزشی مربوطه را از اداره کل داشته باشد.
- ۳-۶- دستورالعمل‌های ایمنی و حفاظت فنی و بهداشت کار در مرکز یادگیری رعایت شده باشد.
- ۴-۶- دستگاه‌ها و تجهیزات مرکز یادگیری متناسب با نوع استاندارد آموزشی باشد.
- ۵-۶- مرکز یادگیری می‌بایست نسبت به اعلام درخواست آموزشی مهارت آموز به سازمان اقدام نماید.
- ۶-۶- اعتبار مجوز هر واحد مشمول طرح، در صورت عدم جذب و بکارگیری حداقل یک سوم از ظرفیت مهارت آموختگان آن واحد، فاقد اعتبار بوده و قابل تمدید نیست.

ماده ۷- وظایف مربی (استادکار)

- ۱-۷- رعایت استاندارد های آموزش مهارتی
- ۲-۷- تکمیل و تحویل اسناد، مدارک و فرم های ارایه شده اداره کل
- ۳-۷- معرفی مهارت آموز برای آزمون پایان دوره به مرکز بلافاصله بعد از پایان دوره.
- ۴-۷- همکاری با عوامل معرفی شده از طرف اداره کل
- ۵-۷- رعایت مفاد قرارداد آموزشی منعقد شده بین مربی (استادکار) و مهارت آموز (یا ولی وی).
- ۶-۷- همکاری در اخذ آزمون های کتبی و عملی پایان دوره آموزشی.
- ۷-۷- اعلام ترک دوره مهارت آموزی به اداره کل مربوطه.
- ۸-۷- توانمند سازی مهارت آموز در مهارت های کسب و کار به همراه مهارت های شغلی در حد متعارف حرفه مربوطه و رعایت کرامت انسانی.
- ۹-۷- خودداری از محول نمودن آموزش به دیگران.

ماده ۸- وظایف مهارت آموز

- ۱-۸- تا پایان مدت دوره موظف به اجرای مفاد قرارداد آموزشی باشد.
- ۲-۸- طبق برنامه آموزشی تعیین شده توسط مربی در محل آموزش حاضر شود.
- ۳-۸- در صورت غیبت مهارت آموز (به علت بیماری و...)، وی موظف است مراتب را در اسرع وقت به همراه اسناد و مدارک مربوطه به مرکز یادگیری اطلاع دهد.
- ۴-۸- کلیه مقررات انضباطی، ایمنی و آموزشی مرکز یادگیری را رعایت کند.
- ۵-۸- در آزمون های پایان دوره شرکت کند.
- ۶-۸- مهارت آموزان پس از موفقیت در دوره آموزشی قبلی در اولویت ثبت نام در دوره های تکمیلی مراکز آموزش فنی و حرفه ای سازمان می باشند.

ماده ۹- وظایف مشترک مربی (استادکار) و مهارت آموز

- ۱-۹- عدم اجبار به امور غیر آموزشی از جمله ضمانت، شهادت، شراکت، معامله و...
- ۲-۹- امانت داری، تلاش حداکثری برای حفظ جان، مال، تجهیزات و مواد مصرفی طرفین.
- ۳-۹- رعایت شئون اخلاقی و اجتماعی.

۹-۴- ارائه اطلاعات لازم به ولی مهارت آموز، مرکز یادگیری، تشکل صنفی و صنعتی مربوطه برای اجرای بهینه دوره و حفظ مطلوبیت اجرای دستورالعمل.

۹-۵- طرفین در صورت توافق برای توقف اجرای دوره آموزشی لازم است مراتب را کتباً حداکثر ۱۵ روز بعد از توقف اجرای دوره آموزشی به اداره کل و صنف مربوطه اعلام نمایند.
تبصره: مرجع رسیدگی به اختلافات آموزشی مهارت آموز و مربی (استادکار)، تشکل صنفی یا صنعتی مربوطه می باشد. در صورت عدم حصول نتیجه، مربی (استادکار) به اداره کل معرفی می گردد.

ماده ۱۰ - وظایف سازمان و اداره کل

- ۱۰-۱- اخذ آزمون پایان دوره و صدور گواهینامه مطابق استاندارد آموزشی یا تاییدیه برای قبول شدگان.
 - ۱۰-۲- تدوین و بروزرسانی استانداردهای آموزشی مورد نیاز دوره‌های آموزشی.
 - ۱۰-۳- نظارت بر اجرای دوره‌های آموزشی.
 - ۱۰-۴- صدور کارت شناسایی برای مربی و مهارت آموز.
 - ۱۰-۵- برگزاری دوره توجیهی برای مهارت‌آموزان قبل از شروع آموزش و تبیین اهمیت اجرای دوره (در صورت ضرورت).
 - ۱۰-۶- استفاده از مربی (استادکار) به عنوان آزمونگر و طراح سؤالات آزمون‌های کتبی و عملی شغل مربوطه (در صورت لزوم).
 - ۱۰-۷- پوشش بیمه مسئولیت مدنی مهارت آموزان طی دوره آموزشی (نظیر کارآموزان مراکز آموزشی فنی و حرفه‌ای).
 - ۱۰-۸- برگزاری دوره آموزشی روش و فنون تدریس برای مربی (استادکار) قبل از شروع دوره آموزشی (در صورت لزوم).
 - ۱۰-۹- طراحی و بکارگیری سامانه رایانه‌ای مناسب برای شناسایی، ثبت نام، بررسی، معرفی و سایر مراحل اجرایی طرح به منظور تسهیل امور متقاضیان و دستگاه‌های دست اندرکار دستورالعمل و حسن نظارت بر فرآیند اجرای طرح مطابق با درخواست مرکز یادگیری.
- تبصره: منابع مورد نیاز برای بیمه مسئولیت مدنی مهارت آموزان همه ساله توسط سازمان برنامه و بودجه کشور تامین خواهد شد.

ماده ۱۱- کمیته راهبری ملی

به منظور سیاست‌گذاری، هدایت و نظارت بر اجرای این روش آموزشی، کمیته‌ای به نام کمیته راهبری ملی در سازمان با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

- ۱-۱۱- ریاست سازمان (رئیس کمیته).
- ۲-۱۱- معاون آموزش سازمان (دبیر).
- ۳-۱۱- یک نفر نماینده معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.
- ۴-۱۱- یک نفر نماینده معاونت روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.
- ۵-۱۱- یک نفر نماینده سازمان تامین اجتماعی کشور.
- ۶-۱۱- یک نفر نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت.

ماده ۱۲- وظایف کمیته راهبری ملی

- ۱-۱۲- تصویب حرفه‌های آموزشی مجاز با در نظر گرفتن اولویت مشاغل سنتی و صنایع دستی
- ۲-۱۲- تصویب سقف تعهدات آموزشی پیشنهادی کمیته اجرایی استان به صورت سالانه
- ۳-۱۲- تعیین نحوه صدور مجوز، نظارت بر دوره‌های آموزشی و برگزاری آزمون نهایی
- ۴-۱۲- نظارت بر اجرای صحیح دستورالعمل و ارائه گزارش سالانه به دبیرخانه شورای عالی اشتغال
- ۵-۱۲- تدوین استاندارد برای دوره‌های آموزشی فاقد استاندارد.

ماده ۱۳- کمیته اجرایی استان

به منظور صدور مجوز و نظارت بر اجرای دوره‌های آموزشی، کمیته‌ای با ترکیب زیر در تمام استان‌ها تشکیل می‌شود:

- ۲-۱۳- معاون آموزش، پژوهش و برنامه ریزی (دبیر کمیته).
- ۳-۱۳- نماینده اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان.
- ۴-۱۳- نماینده اتاق اصناف استان.
- ۵-۱۳- یک نفر از نمایندگان تشکلهای کارگری با معرفی مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان.
- ۶-۱۳- یک نفر از نمایندگان تشکلهای کارفرمایی با معرفی مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان.
- ۷-۱۳- نماینده اداره کل تامین اجتماعی استان.

۱۳-۸- نماینده اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان.

ماده ۱۴-وظایف کمیته اجرایی استان

- ۱-۱۴- تصویب و صدور مجوز آموزش به واحدهای مشمول طرح
- ۲-۱۴- پیشنهاد حرفه‌های آموزشی مجاز با در نظر گرفتن اولویت مشاغل سنتی و صنایع دستی
- ۳-۱۴- پیشنهاد میزان تعهدات آموزشی جهت تصویب توسط کمیته راهبری ملی بصورت سالانه.
- ۴-۱۴- نظارت بر اجرای صحیح دستورالعمل هر دوره آموزشی و ارائه گزارش فصلی به کمیته راهبری ملی.

این دستورالعمل در ۱۴ ماده و ۱ تبصره در تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۵ به تصویب شورای عالی اشتغال رسیده و از تاریخ تصویب لازم الاجرا می‌باشد.